

Csikordul az ajtó, kilépek az utcára. Párás a levegő, hó nem esik, de tél van. Szobrot kapok. Izgatottan ver a szívem, még sosem kaptam szobrot. A gondolatok, mint oly sokszor, most is éles képek formájában jelennek meg előttem, bevillan a kép, ahogy eksztatikus vigyorral az Oscar-díjat szorongatom, persze a nárcisztikus személyiségzavar kibontakozásának e röpké pillanata hamar semmivé foszlik, amikor kis híján beleütközöm egy hatalmas, döngve lépkedő férfiba. Megfordul és rám néz. Arcán a bőr, mint a gyűrött csizmáé, sűrű szemöldökét szigorúan vonja össze, nem mond semmit, csak morog, vastag ajkáról fehér gőzként tör elő a feszültségben préselt levegő. Akár a Minotaurusz, gondolom, és kikerülve őt, sietek tovább. Felszálok a villamosra, zsúfolt, mint mindig. Kapaszkodom, mellettem titokzatosan mosolygó pesti Mona Lisa, haja hátul hosszúkás kontyba fogva. A ritka lobus extraterrestriális jegyeit vélem felfedezni, a koponya jellegzetesen megnyúlt, egy UFO áll mellettem, kétségtelen. Hirtelen fékez a villamos, megrándul a tömeg, mint mikor a halrajt veszély fenyegeti, mikor oldalra fordulok, mosolygó földönkívülim már nincs ott.

Később caplatok felfelé, oldalt, és körös-körül hajléktalanok, kéregetők, büdösen és büszkeségükben sértetten nyúlálnak segítségért. Könnyebb lenne elviselni a látványt, ha ez csak színjáték volna, ha valóban egy multicég csapatépítő tréningjeként játszanának csövesdit az életunt hivatalnokok – de nem.

A valóság képei általában nem mozognak úgy, csak állnak mozdulatlanul, lökésre várva. A fejemben mocorgó képek meg, és nem kell félni, skizofréniáról sincs szó, papírra vágynak, mozgásukat lefékező betűkké olvadnának. Nem szürke a világ, és nincs színe a gondolatnak, de mikor a kettő találkozik, érzem, belül megmozdul valami.

Nap mint nap találkozom bűnözőkkel, vénájukat szűrő drogbetegekkel, gyilkosokkal és tolvajokkal, voltam már több börtönben, beszélgettem életfogytos rabokkal, fiatalokú elítéltekkel, és mikor ezekről mesélek, ismerőseim általában azt mondják, na, ezekről majd tudsz írni jókat, ezek aztán élmények. Az a helyzet, hogy nem. Próbáltam írni róluk, és nem ment. Aztán rájöttem, legalábbis számomra ez az igazság, hogy írni arról lehet, ami teljesen hétköznapi, amit mindenki lát és hall. Ha valami túl extrém, az megmarad valóságnak, ami talán színesítésre vár, na, az már jobb alapanyag. Generációm java film- és sorozatfüggő. Mozgóképek bűvöletében ücsörög.

Az állókép már lassú, az utazások fotóit végigpörgetve nézzük, nem időzünk el az egyes képeknél. Filmmé fűzzük a kimerevített pillanatokat. Ezt csinálom én is a Képmozgató rovatban, ami számomra az eddigi legizgalmasabb írásgyakorlat. Valahányszor nekiülök egy-egy képnek, ténylegesen megszűnik az idő. Bruegel, Bosch vagy van Eyck színes fantáziáit megfosztom élénk, túlvilági színeitől, és fakóbb, de valóságosabb világba préselem a figurákat, majd kíváncsian várom, mit is kezdenek ott. És valójában ugyanezt teszem, mikor kilépek az utcára. Figyelem az embereket, elképzelem sorsukat, és nézem, hogyan boldogulnak egymással, a világgal. Hogy sokszor csupán zenész majmok a cigányok a magukat toleránsnak gondolók szemében, hogy az értelmiség – széklábú kentaurok – miként blokkol le, ha fizikai erőszakkal szembesül, hogy növekszik a test, és csökken a szellem, mennyire félnek férfiak és nők, hogy gyerekük legyen. Aki segíteni akar, a felé ezernyi kar nyúl. Ezernyi kar pedig komoly húzóerő (egy biomechanikai tanulmányt alapul véve, vízszintes, tehát nulla fokos kéztartás esetén megközelítőleg kétszáz ezer new ton). Ennek elviseléséhez rengeteg tartalék kell.

Haladok az utcán, hamarosan odaérek. Szobrot fogok kapni. Ez a tudat erőt ad. Erőt ahhoz, hogy folytassam.

Tizedik alkalommal ajándékozott meg Liget-szerzőt Varga Zoltán Zsolt.

Kentaur című kisplasztikáját ezúttal KAPITÁNY MÁTÉ kapta.